

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни «Економіка (Економічна теорія)» проводиться під час *поточного, тематичного та підсумкового контролю*.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 12- бальною шкалою:

«12,11,10» - відмінно; «9,8,7» - добре; «6,5,4» - задовільно; «3,2,1» - незадовільно.

Для отримання **високого та достатнього рівнів** навчальних досягнень здобувач освіти має виконати всі обов'язкові види навчальної діяльності, передбачені робочою програмою для відповідного тематичного розділу.

Поточний контроль відбувається на кожному аудиторному занятті та спрямований на систематичну перевірку засвоєння навчального матеріалу й сформованості вмінь застосовувати економічні знання.

Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- експрес-тестування знань з певних тем або з окремих питань лекційного курсу;
- виконання розрахункових, ситуаційних завдань і кейсів на практичних заняттях;
- виступ на семінарському занятті (доповідь, участь у дискусії, презентація);
- виконання завдань для самостійного опрацювання, які передбачені робочою програмою, зокрема підготовка й захист презентацій та реферативних робіт, повідомлень, письмових завдань;

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється під час практичних і семінарських занять, а за потреби і в позааудиторний час. Результати виконання завдань самостійної роботи перевіряються та оцінюються як складова поточного контролю.

Тематичний контроль проводиться на останньому за розкладом занятті після завершення вивчення відповідного розділу.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне поточних оцінок здобувача освіти за відповідний тематичний розділ. Для виставлення тематичної оцінки за розділ необхідно мати не менше трьох поточних оцінок.

У разі наявності меншої кількості поточних оцінок унаслідок пропусків занять з поважних причин, здобувачеві освіти надається можливість відпрацювати пропущені навчальні завдання та отримати необхідні оцінки до моменту виставлення тематичної оцінки, або ж виконати необхідний обсяг роботи на тематичному контролі.

У випадку відсутності поточних оцінок у здобувача освіти з розділу, викладач виставляє у Журнал обліку групи **н/а (неатестований)**. Тематична оцінка не перескладається.

З дисципліни «Економіка (Економічна теорія)» передбачено три тематичні оцінки:

Тематичний контроль 1. Розділ I «Загальні основи економічної теорії», який включає теми 1–5.

Тематична оцінка з Розділу I формується за результатами таких видів робіт:

- усних відповідей на лекціях,
- виступів на двох семінарських заняттях,
- виконання практичної роботи № 1,
- експрес-тестування з тем 1, 4,
- виконання завдань СРС № 1–6
- тематичного тестування на останньому занятті з розділу.

Під час тематичного контролю оцінюється рівень засвоєння основних економічних понять і категорій, розуміння потреб та економічних інтересів, ресурсів і проблеми економічного вибору, форм власності та економічних систем, основ суспільного виробництва, товарного виробництва та грошей, а також уміння застосовувати отримані знання під час виконання практичних і ситуативних завдань, аргументувати відповіді та формувати економічні висновки.

Тематичний контроль 2. Розділ II «Функціонування ринкової економіки» охоплює теми 6–8.

Тематична оцінка з Розділу II формується з таких видів робіт :

- усних відповідей на лекціях,
- експрес тестування з теми 6,
- виконання 3 практичних робіт, одна з яких захист проєкту «Бізнес-план власного підприємства»,
- опрацювання завдань СРС № 7-11 .

Під час тематичного контролю оцінюється розуміння механізму функціонування ринкової економіки, уміння аналізувати попит і пропозицію, визначати чинники їх зміни та еластичність, пояснювати поведінку споживача і умови споживчої рівноваги, характеризувати підприємство, підприємництво та капітал, виконувати економічні розрахунки й аналізувати їх результати.

Окремо оцінюється проєкт «Бізнес-план власного підприємства»: повнота та логічність структури, відповідність змісту обраній підприємницькій ідеї, економічна обґрунтованість, використання економічних розрахунків, аргументованість прийнятих рішень, сформульовані висновки, самостійність виконання, якість презентації та захисту, уміння відповідати на запитання.

Тематичний контроль 3. Розділ III «Макроекономічні процеси та закономірності світового господарства» охоплює теми 9–12.

Тематична оцінка з Розділу III формується з таких видів робіт:

- усних відповідей на лекціях;
- експрес тестування за темами 10-11,
- презентації, виступу на семінарському занятті № 3,
- виконання 2 практичних робіт,

- опрацювання завдань з СРС № 12-19,
- тематичного тестування на останньому занятті з розділу.

Під час тематичного контролю оцінюється розуміння основних макроекономічних процесів, уміння характеризувати результати та пропорції суспільного відтворення, аналізувати основні макроекономічні показники, пояснювати роль держави в регулюванні економіки, аналізувати доходи населення, зайнятість і безробіття, характеризувати чинники економічного зростання, міжнародні економічні відносини та прояви глобалізації.

З даної дисципліни відповідно до наказу директора та затвердженого графіка може проводитись Директорська контрольна робота (ДКР). У разі проведення ДКР її оцінка виставляється в журнал обліку академічної групи та враховується під час підсумкового контролю знань.

Підсумковий контроль — диференційований залік.

Оцінка за залік визначається як середнє арифметичне всіх трьох тематичних оцінок та оцінки за директорську контрольну роботу (ДКР), якщо така проводилася з дисципліни відповідно до наказу директора.

У разі, якщо здобувач освіти бажає покращити свою оцінку, або має пропуски без поважних причин, він складає залік за розробленими та затвердженими завданнями, які включають тестовий контроль по навчальному матеріалу курсу та виконання практичних завдань. У цьому випадку підсумкова оцінка визначається виключно за результатами заліку та не залежить від оцінок, накопичених протягом семестру.

Критерії оцінювання навчальної діяльності.

Оцінка результатів навчальної діяльності визначається не лише кількістю виконаних робіт, а й якістю їх виконання.

Під час оцінювання враховуються:

- повнота та правильність засвоєння навчального матеріалу;
- правильність використання економічних понять і термінів;
- уміння пояснювати економічні явища та *встановлювати причинно-наслідкові зв'язки*;
- правильність і самостійність виконання практичних, розрахункових, ситуативних завдань та кейсів;
- уміння аналізувати результати розрахунків і формулювати висновки;
- результати експрес- і тематичного тестування;
- змістовність виступів та участі в семінарських заняттях;
- систематичність і змістовність активності під час занять;
- повнота, якість і самостійність виконання самостійної роботи;
- якість виконання, презентації та захист проекту «Бізнес-план власного підприємства»;
- уміння застосовувати набуті знання до конкретних економічних ситуацій.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни
«Економіка (Економічна теорія)»**

Рівень навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	12	Здобувач освіти повністю, системно та усвідомлено засвоїв програмовий матеріал, вільно володіє економічними поняттями, категоріями та закономірностями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, аналізує економічні явища та самостійно застосовує знання у нових ситуаціях; бере участь в обговореннях і дискусіях, аргументує власну позицію, ставить змістовні запитання, наводить приклади та формулює обгрунтовані висновки. Тестові завдання виконує на 98–100 %. Практичні, розрахункові та ситуаційні завдання, кейси виконує самостійно й правильно, пояснює хід розв'язання та економічний зміст результатів. Усі основні передбачені програмою роботи виконані на високому рівні. Проєкт, якщо передбачений програмою, виконує в повному обсязі, обгрунтовує економічні рішення, розрахунки та висновки; презентацію проєкту готує змістовно, логічно та самостійно, презентує результати й аргументовано відповідає на запитання. Завдання з СРС виконано в повному обсязі (100 %) та якісно.
	11	Здобувач освіти повно та системно володіє програмним матеріалом, правильно застосовує економічну термінологію, пояснює взаємозв'язки між економічними явищами. Активно працює на заняттях, бере участь в обговореннях, аргументує відповіді та виконує навчальні завдання. Правильність тестових завдань на 95–97 %. Практичні й ситуаційні завдання виконує переважно правильно, допускаючи незначні неточності. Усі основні передбачені програмою роботи виконані. Проєкт, якщо передбачений програмою, виконаний у повному обсязі та має належне економічне обгрунтування; презентація змістовна й послідовна, на запитання відповідає переважно правильно. Завдання з СРС опрацьовано на 90–99 %.
	10	Здобувач освіти добре володіє основним програмним матеріалом, правильно пояснює економічні явища та застосовує знання у типових ситуаціях. Бере активну участь у роботі на заняттях, відповідає на запитання, бере участь в обговореннях та виконує запропоновані завдання. Тестовий контроль на 90–94 %. Практичні завдання виконує правильно, допускаючи окремі несуттєві помилки, формулює висновки. Основні передбачені програмою роботи виконані. Проєкт, якщо передбачений програмою, відповідає основним вимогам, але окремі складові потребують доопрацювання; презентація логічна та змістовна. Завдання з СРС виконані на 80–89 %.

Достатній	9	Здобувач освіти засвоїв основний програмний матеріал та застосовує його у типових ситуаціях. Бере участь у роботі на заняттях, правильно відповідає на основні запитання, але потребує уточнення або доповнення відповіді. Правильність тестів на 85–89 %. Практичні завдання виконує переважно правильно, допускає окремі помилки. Передбачені програмою основні роботи виконані. Проект і презентація, якщо передбачені програмою, відповідають темі та основним вимогам, але окремі положення недостатньо обґрунтовані. Завдання з СРС опрацьовано на 70–79 %.
	8	Здобувач освіти засвоїв основний зміст програмного матеріалу, але має труднощі у встановленні взаємозв'язків та застосуванні знань у змінених ситуаціях. Працює на заняттях переважно після звернення викладача, виконує завдання за відомим алгоритмом. Правильність тестів на 80–84 %. Типові практичні завдання виконує з помилками. Окремі передбачені програмою роботи потребують доопрацювання. Проект або окремі його складові, якщо передбачені програмою, потребують доопрацювання; презентація частково розкриває тему. Завдання з СРС здано на 60–69 %.
	7	Здобувач освіти володіє базовими економічними поняттями та положеннями, але знання недостатньо системні. Бере участь у роботі на заняттях переважно після додаткових запитань або допомоги викладача. Виконання тестів правильне у 75–79 %. Практичні завдання виконує частково або з допомогою. Окремі обов'язкові роботи виконані неповно. Проект, якщо передбачений програмою, містить основні складові, але потребує значного доопрацювання; презентація частково розкриває тему. Завдання з СРС виконано на 50–59 %.
Середній	6	Здобувач освіти відтворює окремі основні поняття та положення, але допускає помилки в їх поясненні та встановленні зв'язків між економічними явищами. Активність на заняттях епізодична. Правильність тестування на 68–74 %. Прості практичні завдання виконує з допомогою викладача. Передбачені програмою роботи виконані частково. Проект, презентація, якщо передбачені програмою, виконані частково й мають суттєві недоліки. СРС виконана на 40–49 %.
	5	Здобувач освіти має фрагментарні знання основного матеріалу, допускає істотні помилки у визначеннях і поясненні економічних процесів. На заняттях працює непослідовно, відповіді неповні. Тести виконані на 64–67 %. Практичні завдання виконує частково, із суттєвими помилками та за значної допомоги. Передбачені програмою роботи виконані частково. Проект, презентація, якщо передбачені програмою, виконані частково. Завдання з СРС опрацьовано на 30–39 %.
	4	Здобувач освіти відтворює окремі факти, терміни та визначення, але не може пояснити основні економічні взаємозв'язки. Правильність тестів на 60–63 %. Практичні завдання виконує лише частково та зі значною допомогою. Участь у роботі на заняттях мінімальна. Передбачені програмою роботи виконані частково та мають суттєві недоліки. Проект, презентація, якщо передбачені програмою, мають суттєві недоліки. Завдання з СРС здано на 20–29 %.
Початковий	3	Здобувач освіти має поодинокі несистемні знання, не може самостійно пояснити основний зміст теми та застосувати його під час виконання завдань. Виконання тестів на 49–59 %. Практичні завдання виконує фрагментарно та лише за значної допомоги. Більшість передбачених програмою робіт виконано неповно, деякі зовсім не виконані. Завдання з СРС виконані на 10–19%;
	2	Здобувач освіти відтворює окремі терміни або фрагменти матеріалу без розуміння їх економічного змісту. Правильність тестів –25–48 %.

		Практичні завдання самостійно не виконує. Передбачені програмою роботи виконані в мінімальному обсязі. Завдання з СРС — 1–9 %.
	1	Здобувач освіти не демонструє засвоєння основного програмного матеріалу, не може відтворити базові економічні поняття та виконати передбачені програмою завдання. Тести — 0–24 %. Завдання з СРС не виконані..

Питання для тестового контролю теоретичних знань, які виносяться на залік.

1. Сутність економічної теорії, її предмет і об'єкт дослідження.
2. Основні методи пізнання економічних явищ.
3. Функції економічної теорії та її роль у системі економічних наук.
4. Поняття та класифікація економічних потреб.
5. Закон зростання потреб.
6. Економічні інтереси: сутність, види, взаємозв'язок з потребами.
7. Типи економічних систем і їхні ознаки.
8. Форми власності та їх роль у системі економічних відносин.
9. Сутність суспільного виробництва.
10. Натуральне і товарне виробництво.
11. Етапи розвитку форм суспільного виробництва.
12. Походження, сутність і функції грошей.
13. Еволюція форм грошей.
14. Грошовий обіг і грошові системи.
15. Сутність і ознаки ринкової економіки.
16. Елементи ринкової інфраструктури.
17. Функції ринку та умови його ефективного функціонування.
18. Сутність споживчого вибору.
19. Закон спадної граничної корисності.
20. Крива байдужості та бюджетне обмеження.
21. Підприємство як основна ланка економіки.
22. Сутність підприємництва та його форми.
23. Капітал: суть, структура, кругообіг і оборот.
24. Фінансова система держави: структура та функції.
25. Кредит: сутність, форми і роль у розвитку економіки.
26. Банківська система.
27. Доходи населення: види та джерела формування.
28. Заробітна плата як економічна категорія.
29. Проблеми зайнятості в умовах трансформації економіки.
30. Сутність і стадії суспільного відтворення.
31. Типи відтворення та фактори економічного зростання.
32. Глобальні тенденції розвитку сучасної економіки.
33. Сутність і структура світового господарства.
34. Форми інтернаціоналізації економічного життя.
35. Світовий ринок і міжнародний поділ праці.

Перелік тем для практичних завдань , які виносяться на залік

1. Економічний вибір та альтернативна вартість. Крива виробничих можливостей. Визначення альтернативної вартості та аналіз ефективності використання економічних ресурсів.
2. Виробнича функція та ефективність виробництва. Визначення основних економічних і соціальних показників діяльності підприємства та аналіз результатів розрахунків.
3. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Побудова кривих попиту та пропозиції, визначення рівноважної ціни й рівноважного обсягу, аналіз дефіциту та надлишку.
4. Еластичність попиту та пропозиції. Визначення коефіцієнтів еластичності, характеристика її видів та аналіз впливу зміни ціни на обсяг попиту і виручку.
5. Споживчий вибір та рівновага споживача. Побудова кривої байдужості та бюджетного обмеження, визначення умов споживчої рівноваги.
6. Витрати, доходи та прибуток підприємства. Розрахунок основних показників діяльності підприємства та визначення фінансового результату.
7. Доходи населення, їх розподіл та зайнятість. Аналіз структури доходів населення, розрахунок показників зайнятості та безробіття.